

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീരാമസ്യാജ്ഞയാ ഗൃഹേന സ്വാമാത്യദ്വാരാ നൗകായാ ആനയനം
ശ്രീരാമസ്യ സുമന്ത്രം പ്രത്യയോദ്യായാം നിവർത്തിതുമാദേശഃ, മാതൃഃ
പിതൃശ്ച കൃതേ സന്ദേശശ്രാവണം സ്വയമപി വനമേവ ഗന്തുമാഗ്രഹം
കുർവതഃ സുമന്ത്രസ്യ ശ്രീരാമേണ സപ്രബോധം നിവർത്തനം
ശ്രീരാമാദീനാം നൗകായാമാരോഹണം സീതായാ ഗംഗാം പ്രതി
പ്രാർഥനാ, നൗകയാ ഗംഗാമുത്തിര്യ ശ്രീരാമാദീനാം വത്സദേശേ
ഗമനം സായം വൃക്ഷസ്യ മൂലേ നിവാസനായ പ്രസ്ഥാനം ച

പ്രഭാതായാം തു ശർവർയാം
പൃഥുവക്ഷാ മഹായശാഃ |
ഉവാച രാമഃ സൗമിത്രിം
ലക്ഷ്മണം ശുഭലക്ഷണം || 2.52.1 ||

ഭാസ്കരോദയകാലോസൗ
ഗതാ ഭഗവതീ നിശാ |
അസൗ സുകൃഷ്ണോ വിഹഗഃ
കോകിലസ്താത കുജതി || 2.52.2 ||

ബർഹിണാനാം ച നിർഘോഷഃ
ശ്രൂയതേ നദതാം വനേ |
തരാമ ജാഹ്നവീം സൗമ്യ
ശീഘ്രഗാം സാഗരംഗമാം || 2.52.3 ||

വിജ്ഞായ രാമസ്യ വചഃ
 സൗമിത്രിർമിത്രനന്ദനഃ |
 ഗുഹമാമന്തര്യ സൂതം ച
 സോത്രിഷ്ടദ് ഭ്രാതൂരഗ്രതഃ || 2.52.4 ||

സ തു രാമസ്യ വചനം
 നിശദ്യ പ്രതിഗൃഹ്യ ച |
 സ്ഥപതിസ്തുർണമാഹൂയ
 സചിവാനിദമബ്രവീത് || 2.52.5 ||

അസ്യ വാഹനസംയുക്താം
 കർണഗ്രാഹവതീം ശുഭാം |
 സുപ്രതാരാം ദൃഢാം തീർഥേ
 ശീഘ്രം നാവമുപാഹര || 2.52.6 ||

തം നിശദ്യ ഗുഹാദേശം
 ഗുഹാമാത്യോ ഗതോ മഹാൻ |
 ഉപോഹ്യ രുചിരാം നാവം
 ഗുഹായ പ്രത്യവേദയത് || 2.52.7 ||

തതഃ സ പ്രാഞ്ജലിർഭൂത്യാ
 ഗുഹോ രാഘവമബ്രവീത് |
 ഉപസ്ഥിതേയം നൗർദേവ
 ഭൂയഃ കിം കരവാണി തേ || 2.52.8 ||

തവാമരസുതപ്രഖ്യ
 തർതും സാഗരഗാമിനീം |
 നൗരിയം പുരുഷവ്യാഘ്രേ
 ശീഘ്രമാരോഹ സുവ്രത || 2.52.9 ||

അഥോവാച മഹാതേജാ
 രാമോ ഗൃഹമിദം വചഃ |
 കൃതകാമോഽസ്മി ഭവതാ
 ശീഘ്രമാരോപ്യതാമിതി || 2.52.10 ||

തതഃ കലാപാൻ സന്നഹ്യ
 ഖഡ്ഗൗ ബധ്യാ ച ധൻവിനൗ |
 ജഗ്മതുർയേന താം ഗംഗാം
 സീതയാ സഹ രാഘവൗ || 2.52.11 ||

രാമമേവം തു ധർമജ്ഞ -
 മുപാഗത്യ വിനീതവത് |
 കിമഹം കരവാണീതി
 സുതഃ പ്രാഞ്ജലിരബ്രവീത് || 2.52.12 ||

തതോബ്രവീദ് ദാശരഥിഃ സുമന്ത്രം
 സ്തുശൻ കരേണോത്തമദക്ഷിണേന |
 സുമന്ത്ര ശീഘ്രം പുനരേവ യാഹി
 രാജ്ഞഃ സകാശേ ഭവ ചാപ്രമത്തഃ || 2.52.13 ||

നിവർതസ്യേത്യുവാചൈന -
 മേതാവധി കൃതം മമ |
 രഥം വിഹായ പദ്ഭ്യാം തു
 ഗമിഷ്യാമോ മഹാവനം || 2.52.14 ||

ആത്മാനം ത്വദ്യനുജ്ഞാത -
 മവേക്ഷ്യാർതഃ സ സാരഥിഃ |
 സുമന്ത്രഃ പുരുഷവ്യാഘ്ര -
 മൈക്ഷ്യാകമിദമബ്രവീത് || 2.52.15 ||

നാതിക്രാന്തമിദം ലോകേ
 പുരുഷേണേഹ കേനചിത് |
 തവ സദ്രാത്യഭാര്യസ്യ
 വാസഃ പ്രാകൃതവദ് വനേ || 2.52.16 ||

ന മന്യേ ബ്രഹ്മചര്യേ വാ
 സ്വധീതേ വാ ഫലോദയഃ |
 മാർദ്ദവാർജ്ജവയോർവാപി
 ത്യാം ചേദ് വ്യസനമാഗതം || 2.52.17 ||

സഹ രാഘവ വൈദേഹ്യാ
 ഭ്രാത്രാ ചൈവ വനേ വസൻ |
 ത്യാം ഗതിം പ്രാപ്സ്യസേ വീര
 ത്രീൻ ലോകാംസ്തു ജയന്നിവ || 2.52.18 ||

വയം ഖലു ഹതാ രാമ
 യേ ത്വയാ ഹൃപവഞ്ചിതാഃ |
 കൈകേയ്യാ വശമേഷ്യാമഃ
 പാപായാ ദുഃഖഭാഗിനഃ || 2.52.19 ||

ഇതി ബ്രുവന്നാത്മസമം
 സുമന്ത്രഃ സാരമിസ്സദാ |
 ദൃഷ്ട്വാ ദൂരഗതം രാമം
 ദുഃഖാർതോ രുരുദേ ചിരം || 2.52.20 ||

തതസ്തു വിഗതേ ബാഷ്പേ
 സൂതം സ്വപ്നേഷ്യാദകം ശുചിം |
 രാമസ്തു മധുരം വാക്യം
 പുനഃ പുനരുവാച തം || 2.52.21 ||

ഇക്ഷ്യാകൂണാം ത്വയാ തുൽയം
 സുഹൃദം നോപലക്ഷയേ |
 യഥാ ദശരഥോ രാജാ
 മാം ന ശോചേത് തഥാ കുരു || 2.52.22 ||

ശോകോപഹതചേതാശ്ച
 വൃദ്ധശ്ച ജഗതീപതിഃ |
 കാമദാരാവസന്നശ്ച
 തസ്മാദേതദ് ബ്രവീമി തേ || 2.52.23 ||

യദ് യഥാ ഇതാപയേത് കിഞ്ചിത്
 സ മഹാത്മാ മഹീപതിഃ |
 കൈകേയോഃ പ്രിയകാമാർഥം
 കാർയം തദവികാങ്ഷയാ || 2.52.24 ||

ഏതദർഥം ഹി രാജ്യാനി
 പ്രശാസതി നരാധിപാഃ |
 യദേഷാം സർവകൃത്യേഷു
 മനോ ന പ്രതിഹന്യതേ || 2.52.25 ||

യദ് യഥാ സ മഹാരാജോ
 നാലീകമധിഗച്ഛതി |
 ന ച താമ്യതി ശോകേന
 സുമന്ത്ര കുരു തത് തഥാ || 2.52.26 ||

അദ്യുഷ്ടദുഃഖം രാജാനം
 വൃദ്ധമാർയം ജിതേന്ദ്രിയം |
 ബ്രൂയാസ്ത്വമഭിവാദ്യൈവ
 മമ ഹേതോരിദം വചഃ || 2.52.27 ||

ന ചാഹമനുശോചാമി
 ലക്ഷ്മണോ ന ച ശോചതി |
 അയോധ്യായാശ്ചുതാശ്ചേതി
 വനേ വത്സ്യാമഹേതി വാ || 2.52.28 ||

ചതുർദശസു വർഷേഷു
 നിവൃത്തേഷു പുനഃ പുനഃ |
 ലക്ഷ്മണം മാം ച സീതാം ച
 ദ്രക്ഷ്യസേ ശീഘ്രമാഗതാൻ || 2.52.29 ||

ഏവമുക്ത്യാ തു രാജാനം
 മാതരം ച സുമന്ത്ര മേ |
 അന്യാശ്ച ദേവീഃ സഹിതാഃ
 കൈകേയീം ച പുനഃ പുനഃ || 2.52.30 ||

ആരോഗ്യം ബ്രൂഹി കൗസൽയാ -
 മഥ പാദാഭിവന്ദനം |
 സീതായാ മമ ചാർയസ്യ
 വചനാൽലക്ഷ്മണസ്യ ച || 2.52.31 ||

ബ്രൂയാശ്ചാപി മഹാരാജം
 ഭരതം ക്ഷിപ്രമാനയ |
 ആഗതശ്ചാപി ഭരതഃ
 സ്ഥാപ്യോ നൃപമതേ പദേ || 2.52.32 ||

ഭരതം ച പരിഷ്വജ്യ
 യൗവരാജ്യേഭിഷിച്യ ച |
 അസ്മത്സന്താപജം ദുഃഖം
 ന ത്യാമഭിഭവിഷ്യതി || 2.52.33 ||

ഭരതശ്ചാപി വക്തവ്യോ
 യഥാ രാജ്ഞി വർതസേ |
 തഥാ മാത്യുഷു വർതേമാഃ
 സർവാസ്യേവാവിശേഷതഃ || 2.52.34 ||

യഥാ ച തവ കൈകേയീ
 സുമിത്രാ ചാവിശേഷതഃ |
 തഥൈവ ദേവീ കൗസൽയാ
 മമ മാതാ വിശേഷതഃ || 2.52.35 ||

താതസ്യ പ്രിയകാമേന
 യൗവരാജ്യമവേക്ഷതാ |
 ലോകയോരുഭയോഃ ശക്യം
 നിത്യദാ സുഖമേധിതും || 2.52.36 ||

നിവർത്യമാനോ രാമേണ
 സുമന്ത്രഃ പ്രതിബോധിതഃ |
 തത്സർവം വചനം ശ്രുത്വാ
 സ്നേഹാത് കാകുത്സ്മമബ്രവീത് || 2.52.37 ||

യദഹം നോപചാരേണ
 ബ്രൂയാം സ്നേഹാദവിക്ലവം |
 ഭക്തിമാനിതി തത് താവദ്
 വാക്യം ത്വം ക്ഷന്തുമർഹസി || 2.52.38 ||

കഥം ഹി ത്വവിഹീന്യാഹം
 പ്രതിയാസ്യാമി താം പുരീം |
 തവ താത വിധോഗേന
 പുത്രശോകാതുരാമിവ || 2.52.39 ||

സരാമമപി താവൻമേ
 രഥം ദൃഷ്ട്യാ തദാ ജനഃ |
 വിനാ രാമം രഥം ദൃഷ്ട്യാ
 വിദീർയേതാപി സാ പുരീ || 2.52.40 ||

ദൈന്യം ഹി നഗരീ ഗച്ഛേദ്
 ദൃഷ്ട്യാ ശൂന്യമിമം രഥം |
 സൂതാവശേഷം സ്വം സൈന്യം
 ഹതവീരമിവാഹവേ || 2.52.41 ||

ദുര്യോധി നിവസന്തം ത്യാം
 മാനസേനാഗ്രതഃ സ്ഥിതം |
 ചിന്തയന്തോദ്യ നൂനം ത്യാം
 നിരാഹാരഃ കൃതഃ പ്രജഃ || 2.52.42 ||

ദൃഷ്ടം തദ് വൈ ത്വയാ രാമ
 യാദൃശം ത്വത്പ്രവാസനേ |
 പ്രജാനാം സങ്കുലം വൃത്തം
 ത്വച്ഛോകക്ലാന്തചേതസാം || 2.52.43 ||

ആർതനാദോ ഹി യഃ പൗരൈ -
 രുൻമുക്തസ്ത്വത്പ്രവാസനേ |
 സരഥം മാം നിശാമ്യൈവ
 കുർയുഃ ശതഗുണം തതഃ || 2.52.44 ||

അഹം കിം ചാപി വക്ഷ്യാമി
 ദേവീം തവ സുതോ മയാ |
 നീത്യാസൗ മാതുലകുലം
 സന്താപം മാ കൃമാ ഇതി || 2.52.45 ||

അസത്യമപി നൈവാഹം
 ബ്രൂയാം വചനമീദൃശം |
 കഥമപ്രിയമേവാഹം
 ബ്രൂയാം സത്യമിദം വചഃ || 2.52.46 ||

മമ താവന്നിയോഗസ്ഥാ -
 സ്തുഭ്വന്യുജനവാഹിനഃ |
 കഥം രഥം ത്വയാ ഹീനം
 പ്രവാഹ്യന്തി ഹയോത്തമാഃ || 2.52.47 ||

തന്ന ശക്ഷ്യാമ്യഹം ഗന്തു -
 മയോധ്യാം ത്വദ്ഭൃത്യേനഘ |
 വനവാസാനുയാനായ
 മാമനുജ്ഞാതുമർഹസി || 2.52.48 ||

യദി മേ യാചമാനസ്യ
 ത്യാഗമേവ കരിഷ്യസി |
 സരഥോഗ്നിം പ്രവേക്ഷ്യാമി
 ത്യക്തമാത്ര ഇഹ ത്വയാ || 2.52.49 ||

ഭവിഷ്യന്തി വനേ യാനി
 തപോവിഘ്നകരാണി തേ |
 രഥേന പ്രതിബാധിഷ്യേ
 താനി സർവാണി രഘവ || 2.52.50 ||

ത്വത്കൃതേന മയാ പ്രാപ്തം
 രഥചർയാകൃതം സുഖം |
 ആശംസേ ത്വത്കൃതേനാഹം
 വനവാസകൃതം സുഖം || 2.52.51 ||

പ്രസീദേച്ഛാമി ത്വേരൺയേ
 ഭവിതും പ്രത്യനന്തരഃ |
 പ്രീത്യാഭിഹിതമിച്ഛാമി
 ഭവ മേ പ്രത്യനന്തരഃ || 2.52.52 ||

ഇദ്വേപി ച ഹയാ വീര
 യദി തേ വനവാസിനഃ |
 പരിചർയാം കരിഷ്യന്തി
 പ്രാപ്സ്യന്തി പരമാം ഗതിം || 2.52.53 ||

തവ ശുശ്രൂഷണം മൂർധ്നാ
 കരിഷ്യാമി വനേ വസൻ |
 അയോധ്യാം ദേവലോകം വാ
 സർവമാ പ്രജഹാമ്യഹം || 2.52.54 ||

നഹി ശക്യാ പ്രവേഷ്യം സാ
 മയായോധ്യാ ത്വയാ വിനാ |
 രാജധാനീ മഹേന്ദ്രസ്യ
 യഥാ ദുഷ്കൃതകർമണാ || 2.52.55 ||

വനവാസേ ക്ഷയം പ്രാപ്തേ
 മമൈഷ ഹി മനോരമഃ |
 യദനേന രഥേനൈവ
 ത്യാം വഹേയം പുരീം പുനഃ || 2.52.56 ||

ചതുർദശ ഹി വർഷാണി
 സഹിതസ്യ ത്വയാ വനേ |
 ക്ഷണഭൂതാനി യാസ്യന്തി
 ശതസംഖ്യാനി ചാൻയഥാ || 2.52.57 ||

ഭൃത്യവത്സല തിഷ്ഠന്തം
 ഭർതൃപുത്രഗതേ പഥി |
 ഭക്തം ഭൃത്യം സ്ഥിതം സ്ഥിത്യാ
 ന മാ ത്വം ഹാതുമർഹസി || 2.52.58 ||

ഏവം ബഹുവിധം ദീനം
 യാചമാനം പുനഃ പുനഃ |
 രാമോ ഭൃത്യാനുകമ്പി തു
 സുമന്ത്രമിദമബ്രവീത് || 2.52.59 ||

ജാനാമി പരമാം ഭക്തി -
 മഹം തേ ഭർതൃവത്സല |
 ശൃണു ചാപി യദർഥം ത്യാം
 പ്രേഷയാമി പുരീമിതഃ || 2.52.60 ||

നഗരീം ത്യാം ഗതം ഭൃഷ്ട്യാ
 ജനനീ മേ യവീയസീ |
 കൈകേയീ പ്രത്യയം ഗച്ഛേ -
 ദിതി രാമോ വനം ഗതഃ || 2.52.61 ||

വിപരീതേ തുഷ്ടിഹീനാ
 വനവാസം ഗതേ മയി |
 രാജാനം നാതിശങ്കേത
 മിഥ്യാവാദീതി ധാർമികം || 2.52.62 ||

ഏഷ മേ പ്രഥമഃ കൽപോ
 യദംബാ മേ യവീയസീ |
 ഭരതാരക്ഷിതം സ്തീതം
 പുത്രരാജ്യമവാപ്സ്യതേ || 2.52.63 ||

മമ പ്രിയാർഥം രാജ്ഞശ്ച
 സുമന്ത്ര ത്വം പുരീം വ്രജ |
 സന്ദിഷ്ടശ്ചാപി യാനർഥാം -
 സ്താംസ്താൻ ബ്രൂയാസ്തഥാ തഥാ || 2.52.64 ||

ഇത്യുക്ത്വാ വചനം സൂതം
 സാന്ത്യയിത്വാ പുനഃ പുനഃ |
 ഗൃഹം വചനമക്ലിബ്ബോ
 രാജോ ഹേതുമദബ്രവീത് || 2.52.65 ||

നേദാനീം ഗൃഹ യോഗ്യേയം
 വാസോ മേ സജനേ വനേ |
 അവശ്യമാശ്രമേ വാസഃ
 കർതവ്യസ്സദ്ഗതോ വിധിഃ || 2.52.66 ||

സോഹം ഗൃഹീത്വാ നിയമം
 തപസ്വിജനഭൂഷണം |
 ഹിതകാമഃ പിതൂർഭൂയഃ
 സീതായാ ലക്ഷ്മണസ്യ ച || 2.52.67 ||

ജടാഃ കൃത്വാ ഗമിഷ്യാമി
 ന്വയഗ്രോധക്ഷീരമാനയ |
 തത്ക്ഷീരം രാജപുത്രായ
 ഗൃഹഃ ക്ഷിപ്രമുപാഹരത് || 2.52.68 ||

ലക്ഷ്മണസ്യാത്മനശ്ചൈവ
 രാമസ്തേനാകരോജ്ജടാഃ |
 ദീർഘബാഹൂർനരവ്യാഘ്രോ
 ജടിലത്വമധാരയത് || 2.52.69 ||

തൗ തദാ ചീരസമ്പന്നൗ
 ജടാമണ്ഡലധാരിണൗ |
 അശോഭേതാമൃഷിസമൗ
 ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ || 2.52.70 ||

തതോ വൈഖാനസം മാർഗ -
 മാന്ധിതഃ സഹലക്ഷ്മണഃ |
 വ്രതമാദിഷ്ടവാൻ രാമഃ
 സഹായം ഗൃഹമബ്രവീത് || 2.52.71 ||

അപ്രമത്തോ ബലേ കോശേ
 ദുർഗേ ജനപദേ തമാ |
 ഭവേമാ ഗൃഹ രാജ്യം ഹി
 ദുരാരക്ഷതമം മതം || 2.52.72 ||

തതസ്തം സമനുജ്ഞാപ്യ
 ഗൃഹമിക്ഷ്യാകുനന്ദനഃ |
 ജഗാമ തൂർണമവ്യഗ്രഃ
 സഭാർയഃ സഹലക്ഷ്മണഃ || 2.52.73 ||

സ തു ദൃഷ്ട്യാ നദീതീരേ
 നാവമിക്ഷ്യാകുനന്ദനഃ |
 തിതീർഷുഃ ശീഘ്രഗാം ഗംഗാ -
 മിദം വചനമബ്രവീത് || 2.52.74 ||

ആരോഹ ത്വം നരവ്യാഘ്ര
 സ്ഥിതാം നാവമിമാം ശന്നൈഃ |
 സീതാം ചാരോപയാൻവക്ഷം
 പരിഗൃഹ്യ മനസിനീം || 2.52.75 ||

സ ഭ്രാതൃഃ ശാസനം ശ്രുത്വാ
 സർവമപ്രതികൂലയൻ |
 ആരോപ്യ മൈമിലീം പൂർവ -
 മാരുരോഹാത്മവാംസ്കൃതഃ || 2.52.76 ||

അമാരുരോഹ തേജസ്വി
 സ്വയം ലക്ഷ്മണപൂർവജഃ |
 തതോ നിഷാദാധിപതി -
 ര്ഗുഹോ ഇണാതീനചോദയത് || 2.52.77 ||

രാഘവോഽപി മഹാതേജാ
 നാവമാരുഹ്യ താം തതഃ |
 ബ്രഹ്മവത്ക്ഷത്രവച്ചൈവ
 ജ്ജാപ ഹിതമാത്മനഃ || 2.52.78 ||

ആചദ്യ ച യഥാശാസ്ത്രം
 നദീം താം സഹ സീതയാ |
 പ്രണമത്പ്രീതിസന്തുഷ്ടോ
 ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാരഥഃ || 2.52.79 ||

അനുജ്ഞായ സുമന്ത്രം ച
 സബലം ചൈവ തം ഗുഹം |
 ആസ്ഥായ നാവം രാമസ്തു
 ചോദയാമാസ നാവീകാൻ || 2.52.80 ||

തതസ്തൈശ്ചാലിതാ നൗകാ
 കർണ്ണധാരസമാഹിതാ |
 ശൂദസ്സ്യവേഗാദിഹതാ
 ശീഘ്രം സലിലമത്യഗാത് || 2.52.81 ||

മധ്യം തു സമനുപ്രാപ്യ
 ഭാഗീരഥ്യാസ്ത്വനിന്ദിതാ |
 വൈദേഹീ പ്രാഞ്ജലിർഭൂത്യാ
 താം നദീമിദമബ്രവീത് || 2.52.82 ||

പുത്രോ ദശരഥസ്ത്വായം
 മഹാരാജസ്യ ധീമതഃ |
 നിദേശം പാലയത്യേനം
 ഗംഗേ ത്വദഭിരക്ഷിതഃ || 2.52.83 ||

ചതുർദശ ഹി വർഷാണി
 സമഗ്രാൺയുഷ്യ കാതനേ |
 ഭ്രാത്രാ സഹ മയാ ചൈവ
 പുനഃ പ്രത്യാഗമിഷ്യതി || 2.52.84 ||

തതസ്ത്യാം ദേവി സുഭഗേ
 ക്ഷേമേണ പുനരാഗതാ |
 യക്ഷ്യ പ്രമുദിതാ ഗംഗേ
 സർവകാമസമൃദ്ധിനീ || 2.52.85 ||

ത്വം ഹി ത്രിപഥഗേ ദേവി
 ബ്രഹ്മലോകം സമക്ഷസേ |
 ഭാർയാ ചോദധിരാജസ്യ
 ലോക്യേന്ദ്രിൻ സമ്പ്രദൃശ്യസേ || 2.52.86 ||

സാ ത്യാം ദേവി നമസ്യാമി
 പ്രശംസാമി ച ശോഭനേ |
 പ്രാപ്തരാജ്യേ നരവ്യാഘ്രേ
 ശിവേന പുനരാഗതേ || 2.52.87 ||

ഗവാം ശതസഹസ്രം ച
 വസ്രാൺയന്നം ച പേശലം |
 ബ്രാഹ്മണേഭ്യഃ പ്രദാസ്യാമി
 തവ പ്രിയചികീർഷയാ || 2.52.88 ||

സുരാഘടസഹസ്രേണ
 മാംസഭൂതൗദനേന ച |
 യക്ഷ്യ ത്യാം പ്രീയതാം ദേവി
 പുരീം പുനരുപാഗതാ || 2.52.89 ||

യാനി ത്വത്തീരവാസീനി
 ദൈവതാനി ച സന്തി ഹി |
 താനി സർവാണി യക്ഷ്യാമി
 തീർമാന്യായതനാനി ച || 2.52.90 ||

പുനരേവ മഹാബാഹു -
 ര്മയാ ഭ്രാത്രോ ച സംഗതഃ |
 അയോധ്യാം വനവാസാത് തു
 പ്രവിശത്യനഘോനഘേ || 2.52.91 ||

തഥാ സംഭാഷമാണാ സാ
 സീതാ ഗംഗാമനിന്ദിതാ |
 ദക്ഷിണാ ദക്ഷിണം തീരം
 ക്ഷിപ്രമേവാഭ്യുപാഗമത് || 2.52.92 ||

തീരം തു സമനുപ്രാപ്യ
 നാവം ഹിത്യാ നരർഷഭഃ |
 പ്രാതിഷ്ഠത സഹ ഭ്രാത്രോ
 വൈദേഹ്യാ ച പരന്തപഃ || 2.52.93 ||

അമാബ്രവീൻമഹാബാഹുഃ
 സുമിത്രാനന്ദവർധനം |
 ഭവ സംരക്ഷണാർഥായ
 സജ്ജനേ വിജ്ജ്ഞേപി വാ || 2.52.94 ||

അവശ്യം രക്ഷണം കാർയം
 മദ്വിധൈർവിജ്ജനേ വനേ |
 അഗ്രതോ ഗച്ഛ സൗമിത്രേ
 സീതാ ത്യാമനുഗച്ഛതു || 2.52.95 ||

പൃഷ്ടതോന്യനുഗമിഷ്യാമി
 സീതാം ത്യാം ചാനുപാലയൻ |
 അന്യോന്യസ്യ ഹി നോ രക്ഷാ
 കർതവ്യാ പുരുഷർഷഭ || 2.52.96 ||

ന ഹി താവദതിക്രാന്താ -
 സുകരാ കാചന ക്രിയാ |
 അദ്യ ദുഃഖം തു വൈദേഹീ
 വനവാസസ്യ വേത്സ്യതി || 2.52.97 ||

പ്രണഷ്ടജനസംബാധം
 ക്ഷേത്രാരാമവിവർജ്ജിതം |
 വിഷമം ച പ്രപാതം ച
 വനമദ്യ പ്രവേക്ഷ്യതി || 2.52.98 ||

ശ്രുത്യാ രാമസ്യ വചനം
 പ്രതസ്ഥേ ലക്ഷ്മണോഗ്രതഃ |
 അനന്തരം ച സീതായാ
 രാഘവോ രഘുനന്ദനഃ || 2.52.99 ||

ഗതം തു ഗംഗാപരപാരമാശു
 രാമം സുമന്ത്രഃ സതതം നിരീക്ഷ്യ |
 അധ്യപ്രകർഷാദ് വിനിവൃത്തദ്യഷ്ടി -
 ര്മുമോച ബാഷ്പം വ്യഥിതസ്തപസ്യീ || 2.52.100 ||

സ ലോകപാലപ്രതിമപ്രഭാവവാം -
 സ്തീർത്യാ മഹാത്മാ വരദോ മഹാനദീം |
 തതഃ സമ്യദ്ധാഞ്ശുഭസസ്യമാലിനഃ
 ക്രമേണ വത്സാൻ മുദിതാനുപാഗമത് || 2.52.101 ||

തൗ തത്ര ഹത്യാ ചതുരോ മഹാമൃഗാൻ
 വരാഹമൃഗ്യം പൃഷ്ഠതം മഹാരുരും |
 ആദായ മേധ്യം ത്വരിതം ബുഭുക്ഷിതൗ
 വാസായ കാലേ യയതൂർവനസ്സതിം || 2.52.102 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അയോധ്യാകാണ്ഡേ ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||